

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ QUỲNH CHÂU

**QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH
DẠY HỌC MÔN NGỮ VĂN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC
CƠ SỞ HUYỆN GIA BÌNH, TỈNH BẮC NINH THEO
CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ QUỲNH CHÂU

**QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH
DẠY HỌC MÔN NGỮ VĂN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC
CƠ SỞ HUYỆN GIA BÌNH, TỈNH BẮC NINH THEO
CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN VŨ BÍCH HIỀN

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, không trùng lặp với các đề tài khác và chưa từng được ai công bố ở bất cứ tài liệu nào.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2020

Học viên

Nguyễn Thị Quỳnh Châu

LỜI CẢM ƠN

Đầu tiên tôi xin bày tỏ sự kính trọng và lòng biết ơn sâu sắc đến cô giáo - PGS.TS Nguyễn Vũ Bích Hiền đã tận tình giúp đỡ, định hướng khoa học và luôn động viên, khích lệ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Ban Giám hiệu, tập thể các thầy, cô giáo Khoa Tâm lý - Giáo dục; Phòng Đào tạo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy, chỉ đạo trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn PGD Ban Giám hiệu các trường THCS trên địa bàn huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh đã giúp đỡ, chia sẻ, cung cấp cho tôi nhiều tư liệu, thông tin cũng như đóng góp cho tôi nhiều ý kiến quý báu để hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, xin cảm ơn những người thân trong gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã quan tâm, tạo điều kiện tốt nhất cho tôi hoàn thành luận văn.

Trong quá trình học tập, nghiên cứu, mặc dù bản thân đã có nhiều cố gắng, tâm huyết và trách nhiệm, song luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong các thầy giáo, cô giáo và các bạn đồng nghiệp chỉ dẫn, góp ý.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Thị Quỳnh Châu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Dự kiến cấu trúc đề tài.....	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH DẠY HỌC MÔN NGỮ VĂN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI	7
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	7
1.1.1. Các công trình nghiên cứu về phát triển chương trình giáo dục, chương trình dạy học, chương trình môn học.....	7
1.1.2. Các công trình nghiên cứu về quản lý phát triển chương trình dạy học, chương trình môn học trong nhà trường và nhà trường phổ thông	9
1.1.3. Đánh giá chung	12
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài	12
1.2.1. Quản lí, quản lí nhà trường	12
1.2.2. Phát triển chương trình, quản lý phát triển chương trình dạy học.....	18

1.3. Chương trình dạy học môn Ngữ Văn ở trường trung học cơ sở	21
1.3.1. Năng lực của học sinh trung học cơ sở hình thành qua môn Ngữ Văn	21
1.3.2. Đặc điểm cấu trúc chương trình dạy học môn Ngữ Văn trung học cơ sở.....	26
1.3.3. Chương trình dạy học môn Ngữ Văn trung học cơ sở trong chương trình giáo dục phổ thông mới.....	31
1.4. Phát triển chương trình dạy học môn Ngữ Văn ở trường trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	33
1.4.1. Xác định mục tiêu phát triển năng lực học sinh qua từng giai đoạn học tập môn Ngữ văn.....	33
1.4.2. Xác định nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học.....	33
1.4.3. Triển khai thực hiện chương trình dạy học	35
1.4.4. Đánh giá và điều chỉnh	36
1.5. Quản lý phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn ở trường trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới	36
1.5.1. Phân cấp quản lý phát triển chương trình giáo dục phổ thông.....	36
1.5.2. Thực hiện các chức năng quản lý của tổ trưởng chuyên môn trong phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn ở trường trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới	42
1.6. Các yếu tố ảnh hưởng	50
1.6.1. Yếu tố bên trong	50
1.6.2. Yếu tố bên ngoài.....	51
Kết luận chương 1.....	53

Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH DẠY HỌC MÔN NGỮ VĂN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN GIA BÌNH, TỈNH BẮC NINH

2.1. Bối cảnh kinh tế - xã hội và giáo dục - đào tạo của huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.....	55
2.1.1. Bối cảnh kinh tế - xã hội.....	55
2.1.2. Tình hình giáo dục và đào tạo bậc trung học cơ sở của huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh	57

2.2. Khái quát về khảo sát thực trạng	59
2.2.1. Đối tượng khảo sát.....	59
2.2.2. Nội dung khảo sát	60
2.2.3. Phương pháp và cách xử lý số liệu khảo sát.....	60
2.3. Thực trạng chương trình và phát triển chương trình dạy học môn Ngữ Văn	61
2.3.1. Đánh giá của cán bộ quản lý giáo viên về thực trạng chương trình dạy học môn Ngữ Văn.....	61
2.3.2. Thực trạng phát triển chương trình dạy học môn Ngữ Văn ở các trường trung học cơ sở huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.....	63
2.4. Thực trạng quản lý phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn ở các trường trung học cơ sở huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.....	72
2.4.1. Thực trạng lập kế hoạch phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn....	72
2.4.2. Thực trạng tổ chức nguồn nhân lực tham gia phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	74
2.4.3. Thực trạng chỉ đạo thực hiện quy trình phát triển chương trình	76
2.4.4. Thực trạng kiểm tra quá trình thực hiện chương trình dạy học môn Ngữ văn theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	77
2.5. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng	80
2.6. Đánh giá chung về thực trạng quản lý phát triển chương trình môn Ngữ văn ở các trường trung học cơ sở huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh	81
2.6.1. Ưu điểm	81
2.6.2. Hạn chế	82
2.6.3. Những nguyên nhân của hạn chế, tồn tại	83
Kết luận chương 2.....	84
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH DẠY HỌC MÔN NGỮ VĂN Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN GIA BÌNH, TỈNH BẮC NINH THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI.....	86
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	86
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích	86

3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học, đồng bộ	86
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi	86
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả	87
3.2. Các biện pháp cụ thể.....	87
3.2.1. Biện pháp 1: Tổ chức bồi dưỡng cho giáo viên trong tổ chuyên môn về yêu cầu của chương trình giáo dục phổ thông mới đối với dạy học môn Ngữ văn cấp trung học cơ sở.....	87
3.2.2. Biện pháp 2: Tổ chức, hỗ trợ giáo viên thực hiện quy trình phát triển chương trình dạy học môn Ngữ văn theo tiếp cận năng lực.....	91
3.2.3. Biện pháp 3: Xây dựng kế hoạch dạy học môn Ngữ văn theo chương trình giáo dục phổ thông mới phù hợp với đặc điểm cụ thể của mỗi nhà trường.....	95
3.2.4. Biện pháp 4: Tạo cơ chế để đẩy mạnh hoạt động trao đổi, học hỏi kinh nghiệm quản lý phát triển chương trình môn học giữa các tổ chuyên môn trong trường và giữa các trường trong và ngoài huyện.....	99
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp đề xuất	102
3.4. Khảo nghiệm về tính cấp thiết và mức độ khả thi của các biện pháp	103
Kết luận chương 3.....	109
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	110
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	113

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
1	CTDH	Chương trình dạy học
2	CTGD	Chương trình giáo dục
3	GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
4	QLGD	Quản lý giáo dục
5	THCS	Trung học cơ sở

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Quy mô giáo dục THCS của huyện Gia Bình.....	57
Bảng 2.2.	Đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên về CTDH môn Ngữ văn ở các trường THCS	62
Bảng 2.3.	Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng và sự cần thiết phát triển CTDH môn Ngữ văn ở các trường THCS theo CTGD phổ thông mới	63
Bảng 2.4.	Thực trạng xác định mục tiêu bài dạy và các năng lực cần hình thành cho học sinh sau quá trình học tập môn Ngữ văn	65
Bảng 2.5.	Thực trạng xác định nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn Ngữ văn ở các trường THCS.....	66
Bảng 2.6.	Thực trạng kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn Ngữ văn.....	71
Bảng 2.7.	Thực trạng xây dựng kế hoạch phát triển CTDH môn Ngữ văn	73
Bảng 2.8.	Thực trạng tổ chức nguồn nhân lực tham gia phát triển CTDH môn Ngữ văn theo CTGD phổ thông mới	75
Bảng 2.9.	Thực trạng chỉ đạo thực hiện quy trình phát triển CTDH môn Ngữ văn theo CTGD phổ thông mới	76
Bảng 2.10.	Thực trạng kiểm tra quá trình thực hiện CTDH môn Ngữ văn theo CTGD phổ thông mới	78
Bảng 2.11.	Thực trạng kiểm tra quá trình thực hiện CTDH môn Ngữ văn theo CTGD phổ thông mới	80
Bảng 3.1.	Khảo nghiệm tính cấp thiết của các biện pháp	103
Bảng 3.2.	Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp.....	105
Bảng 3.3.	Đánh giá tương quan giữa tính cấp thiết và mức độ khả thi của các biện pháp đề xuất.....	106